

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy órára	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és o ünnep után való napon is.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratok nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

A közönséghez.

Holnaptól kezdve „NAPLO“ átalakításon megy át. Nem reggel, hanem délután jelenik meg. Ez az átalakulás azonban csak külső változást jelent, de a lap szellemében, irányában és tartalmában nem hagy nyomot. Ezzel is a közönségnek akarunk szolgálatot tenni, mert célunk megtalálni az eddig tapasztalt érdeklődést és kiérdemelni azt a jövőben is.

Fokozott buzgalommal igyekszünk azon, hogy a közönségnek olcsó, jó és megbízható lapot nyújtsunk.

Lapunk ezután is az eddigi terjedelemben jelenik meg. Előfizetési árakat leszállítottuk. És pedig egy szám ára 4 fill lesz.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	14 Kor.
Egy félévre	7 „
Egy negyed évre	3.50 „
Egy órára	1.50 „

Vidéken:

Egész évre	18 Kor.
Félévre	9 „
Egy negyed évre	4.50 „
Egy órára	1.50 „

Rovataink az eddigiek maradnak, de a távirati tudósításaink még az eddiginél is gazdagabb lesz és az országos és külföldi eseményekről részletességgel még azon a napon fogunk tudósítani, különös figyelemmel leszünk a vidéki életre, melynek minden nevezetesebb mozzanatáról lehető hiven és gyorsan számolunk be.

Szerkesztőségünk jelentékeny új erővel gyarapodott s hiszszük, hogy olvasóink minden méltányos igényét ki jogjuk elégheteni.

E két hitben egy erdélyi lap hivatásának teljes tudatában, a kötelességteljesítés komoly elhatározásával kérjük a közönség támogatását.

A NAPLÓ

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Tempora mutantur.

Kolozsvár, március 25.

(D. P.) Változnak az idők és változnak az erkölcsök. A miért régen lófarkához kötteték, felnégyelték és elrettentő példa gyanánt várfokára szegezték volna az illetőket: azért ma tisztelettel adózunk és legdiszesebb pócokra helyezzük őket. Rakovszkyt és Okolicsányit összevagdalták a rendek, mert ellene mertek szegülni a nemzet akaratainak. Ma pedig tétlenül nézzük, hogy egy megbukott kormány egész befolyával, hivatalos apparátusával és megfizetett sajtóval folyton és szünet nélkül kerékkötőjévé lesz a nemzet boldogulásának és haladásának. És ebben legmesszebb megy a sajtó. Nem tartozunk azok közé, a kik véleménynek bármily irányban való megnyilatkozását tisztelni ne akarnók és ne tudók. De az a galád játék, melyet a lefűző kormány sajtója minden nemzeti ügygel szemben üz, arcunkba kergeti a vért.

Kezdték azon, hogy míg a választások előtt mérget köptek és tüzet kiáltottak a miatt, hogy az átkos és erkölcstelen koalíció arra kényszeríti a függetlenségi választókat, hogy hatvanhetes jelöltre szavazzanak. Jajgattak ők, a függetlenségi eszme térvesztésén. Pápábbak akartak lenni a pápánál. Hiszen ha ők becsületes hatvanhetesek: akkor nekik ujjonganiok kellett volna minden lépésen, mely egy hatvanhetes pártnak kedvezett a függetlenségi párttal szemben. Vagy ha nem így van és fájt nekik a függetlenségi párt minden vesztése, miért nem ragadták ők kezükbe a függetlenségi lobogót? Nem, nekik nem ez kellett, ők csak a vizsály magvát akarták elhinteni, de hála Istennek, rosszul vetettek és rosszul is arattak.

Hogy ujjongtak volna, hogy pöffeszkedtek volna, ha a provokált ítélet az ő javukra szölt volna, de hogy a csatában elbuktak újból kezdik a konkolyhintést.

Mikor a szabadelvűpárt a választások után emlékezetes ismerkedési vacsoráját tartotta Tisza István arra intette pártját, hogy ne akadályozza azt, hogy az ellenzék áldozatokat hozzon a békés megoldás ér-

dekében. Tisza akkor tudta, hogy a pártja az intelmet nem fogja komolyan venni és nosza meg is indult az a mitől Tisza pártját óvta; a „gáncs és guny.“

A Tisza-párt főlapjából idézünk, de a vidéki fullajtárok tultettek rajta a szemérmietlenségben. Az „Az Ujság“ ugyan is „Gáncs és Guny“ címen így ír:

„Engedje meg Tisza István, hogy a mi tegnapi gyönyörű felköszöntőjében nekünk szól, a kritikát és hibáztatást, nyíltan nyugtázzuk. Elléti, hogy a függetlenségi pártnak „mérsekletét és engedékenységét“ némelyek gáncs és guny tárgyává teszik s ezzel mintegy erkölcsileg lehetetlenné teszik az elvi áldozatot, melyre pedig az országnak szüksége van, hogy a mostani bonyodalomból tisztességgel és kár nélkül kibontakozhassék. Becsületére válik Tiszának ez a felfogás, megfélel az államférfi minuciózus lekiismeretességének s különösen a Tisza István nobilitásának. De mikor érdemül tudjuk be neki hogy legyőzőinek utját egyengeti, engedje meg nekünk, hogy a milyen hiba volna az ő részéről a gáncs és a guny, annyira hiba, sőt mulasztás és bűn volna, ha mi az objektivitás és személytelenség szédítő magasságából néznénk le a most folyó alakulásokra és semmit se vennénk belőle észre, a mi gáncs és guny nélkül az ország becsapása és az igazság kijátszása volna.“

Majd comét így ír „Lehet alkudni“ címen:

Azt mondja ugyanis Kossuth: nem helyezkedhetünk arra az állaspontra, hogy mindent, vagy semmit. Ez bölcs beszéd s Ádrássy máris beszámolhat a koronának, hogy a százhatvanfőnyi függetlenségi párt, nehogy semmit se érjen el, nem akar mindent. Ez a minden, a mit nem akar, természetesen a perszonál-unió, a közösügyek fölbontása, szóval: a függetlenségi párt programja.

Ugyanígy lenebb: „Fölfelé tehát a dolog megy . . . Ma pedig mivel hogy a nemzet már beszélt

és egyhamar szóhoz nem juthat, ez a földolog, mert az új többség a kabinet alakításához alapot nyújt. Lefelé azonban a dolog egy kicsit el van rontva, mert az a lelkesedés, mely a független urakat a Házba vitte, nem tehető jégre, s az emberek, a legtökkelütötebbje is, azonnal látni fogja, hogy 48-asokat választot és 67-eseket kapott. S a hatalomhoz jutó jelszó-politikusokra most a gyakorlati lehetőség és felelősség munkájával a hívó és bizakodó közvélemény kiábrándulásának keserűsége terhe vár és a lassu kivetkőzés a nemzeti frázisokból, a mind sűrűbb hivatkozás arra, hogy igenis, az elv ezt mondja, de tekintettel erre, tekintettel arra, Rómát sem építették föl egy nap alatt s az államnak és nemzetnek érdekköre olyan, hogy az ilyen radikális átalakulással a hazafias közvéleményt boldogítani lehet ugyan, de a megvalósításhoz nyulni sötétbe ugrás lenne. Szóval: nem minden, vagy semmi hanem a hatalomért, a mi mégis csak valami, oda lehet adni az elvekből mindent.“

Igy irt a kormánypárti sajtó mikor még attól félt, hogy a koalíció engedni fog és a kibontakozást az ellenzék fogja megteremteni.

És hogy irt most a mikor már ettől nem kell félnie? Ezt is az Ujságból citáljuk:

„Ma ugyszólván megfogalmázták az ellentétet a király és a koalíció programja között“ „A nemzet akarátát emlegetik a jogcímül ma.“

Pedig az ő akaratokról van szó, nem a nemzetéről. Akarja a nemzet ezt a konfliktust?“

Majd ugyanerről más helyen így ír:

„Micsoda lelkiismerietlenség! Lépten nyomon ráakadunk arra a könnyelműsége, melylyel a királynak szinte lehetetlenné teszik a normális megoldást.“

„A magyar vezényszó . . . épenséggel nem olyan követelés, melytől el nem állhatunk volna.“

Ugyanott lennebb.

„Becsületes, komoly hazafiak gondolkodása ez: egyfelől egy egész politikai program érvényesülésére nyílik tér, ha mellőzöm azt az egy pontot. Másfelől pedig súlyos konfliktus áll elő, mely magában is káros és áldatlan, azonfelül elnyeli egész lehetséges munkánkat is. Nem ragaszkodom tehát ahhoz az egy kívánsághoz, mely elnyeli mind a többit, hanem megmentem a többit a becsesebbet s egyben a harmóniát nemzet és király között.“

Szóval a mig féltek, hogy engedni fog az ellenzék addig azt hangoztatták, hogy a körme néznek az ellenzéknek és nem engedik, hogy áldozatok címén a nemzetet becsapják. Ma mikor már mint mondja meg van fogalmazva az ellentét, mikor kimondatott az utolsó szó, akkor ők kéri számon az ellenzékétől az elvűsűget.

Távol áll tőlünk az a föltevés, mintha a kormánypárti sajtó magatartása legkisebb befolyást is gyakorolt volna a koalíció elhatározására, mintha az ellenzékét talán az újság gáncsától és gunyától való félelem tartotta volna vissza az elvtagadástól. De mint jellemző jelensűget mégis le kellett szűgeznűnk a kormánypárti sajtó szemforgató cinismusának ezeket az újabb bizonyítékait.

— A bihari főispán fölmentése.

Egy nagyváradi lapban olvassuk, hogy Beöthy László bihari főispán fölmentése a hivatalos lap legközelebbi számában megjelenik. Beöthy tudvalegőleg mindjárt a választások lezajlása után beadta lemondását,

de hivatalos fölmentése mostanig késűti. Miután azonban Beöthy minden áron menekűlni akart felelőssűgteljes állásától, a múlt héten személyesen sűrgette meg a fölmentés közzétételét, úgy az a hivatalos lap legközelebbi számában napvilágot lát.

A politikai válság.

Miért nem váltalt kormányt a koalíció?

Kossuth Ferenc cikke.

A „M—g“ legutóbb megjelent számában érdekes vezércikke van Kossuth Ferencnek, mely világosságánál és tartalmánál fogva egyaránt méltó a figyelemre.

Épen ennél fogva sűksűsesnek látjuk ezt a cikket legalább nagyjában olvasóinkkal is megismertetni és azért legjelentékenyebb részűben itt reprodukáljuk:

Az a tény, hogy Magyarországon mindenre nézve az uralkodó elűzetes parancsát kérték ki, legűzhetően akadályt teremtett annak útjába, hogy a kormányzás iránya a nemzet többsűgének akarata szerint váltakozzék.

Ez a rendszer még akkor is lehetlennű tennű a pártok váltakozását a hatalmon, ha az uralkodó nem lenne egy másik államnűk teljhatalmu uralkodója. De nálunk ez is tetűzi a nehűsűgek halmazát; nem annyira a jóindulatú agg uralkodó saját akaratóból kűfolyólag, hanem azért, mert ezen másik állam népének is van akarata, mely ellensűgűl a mi akarátunknak; . . . tényleg most már mint történelmi ténnyt megirhatom, hogy folyvást ismételte az uralkodó a kihallgatottak elűtt azt, hogy nem tehetem, nem pedig azt, hogy nem akarom.

Ilyen az adott helyzet. Alkotmányosságunk nincs, hiába változott

meg a képviselűház többsűge; az új többsűgnek más programja nem lehet, mint a régiű volt, épp abban a kérdésben, a melyben a nemzet sűrelme legnagyobb; ezt a király mondta; harmincnűyolc év óta nem történt más, mint a mit a király kimond; ezen idű óta alkotmányos külsűsűgekkel érvénűsűl a királyi akarata; mig azelűtt pátensekben érvénűsűlt. Az alkotmányosság egy fikció; tetsűtűs fikció; mert az uralkodó harmincnűyolc év óta jóindulatú, másrészt azért, mert eddig a többsűgnek nem volt akarata s mindenben hozzűsimult a korona akaratóhoz. Mihelyt azonban oly többsűg keletkezett, a melynek van akarata, az alkotmányos élet azonnal megakad.

Műltán kérdezhetűnk tőlűnk, hogy vajjon nem tudjuk e elűre is, hogy ez így lesz? Én bevallom, hogy sejtettem; és épp ezért teljes erűmmel azon voltam, hogy nagy gyűzeiműnk közepette a legnagyobb mérsűklettel lépűnk fel. Tettem ezt azért, mert az nem volt elűre kizárva, hogy a legnagyobb mérsűkletűt észrevegűe és műltányolja az uralkodó és belűssa, hogy erkűcsi lehetlensűgeket még a legűzűtűtűktől sem tanácsos követelni, még kevésbbű azoktól, akik a lezajlott nagy küzdelemben gyűztek.

És mi volt az erkűcsi lehetlensűg, a melyet követelni tőlűnk, még ha legűzűtűtek (és nem gyűztesek) lettűnk volna is, nem lett volna szabad? Tisztán és világosan rámutatok: tűrelemre inthettűk a nemzetűt azért, hogy lehetűvé tegűk az irányváltoztatást szűgűny hazánk sorsa intűzésűben és azért, hogy megvalűsűthassuk elvűnk egy részűt s alkothassuk oly törvűnyeket, a melyenekbűl a nemzeti állameszme új erűvel tűrt volna ki s a közűgazgatásban, a közűkötatásban, a népűgűt és a népűjölét terén áldásos alkotásokat hozhassuk

létűre. Igenis, tűrelemre inthettűk a nemzetűt a magyar hadseregűre vonatkozű nemzeti jogok érvénűsűtűse, vagy elűrevitele terén; de ha kormányt vállallunk, nem ezt kellett volna tennűnk, hanem az a kénűyszer állított elű, hogy mi, mint az új kormánynak pártja, melyre az új kormány támaszkodott volna s a melynek támogató szavazata nélkűl megbukott volna, mi szavazzuk meg, mi rűjűnk rá a nemzetűre a 450 millió s hadűgyi követelűst az új úgyokra és hadűhajűkra és mi szavazzuk meg az újonc-lűtsűszámmelűst is; mi tegűk meg ezt megfelelű nemzeti vívmányok nélkűl. Más szűval hazudtoljuk meg önmagunkat, adjuk fel mindazt, a mit hirdettűnk, követeltűnk s fogadjuk el mindazt, a mit a hadűgyi kormány követel, de nemcsak fogadjuk el, hanem többsűgű erűnűkkel mi magunk vigűk keresztűl a képviselűházban, esetleges ellenmondásokkal szemben is.

Bizom benne, hogy a nemzet megérni, hogy ilyen körűlműnyek közűt nekűnk habozni nem lehetett.

Lapszemle.

— márc. 25.

Érdekes vezetűcikket ír a „Budapesti Hírlap“-ban Hoitsy Pál ez a kiválóan tartalmas és komoly politikus. A cikk „A katonai egység“ címet viseli s a királyhoz írott levél alakjában van tartva.

„Ha kézbesitenű a posta s nem állna közbűl a kabinetűroda, a következű levelet küldenűm teljes jobbűgű hűdolattal a királyhoz“ — írja Hoitsy cikke bevezetűseként.

A cikkben a nemzeti követelűsek valűsűtűsa ellen felhozott kifogásokkal foglalkozik s megállapítja, hogy a „meglűvű vűsűgnak egyedűl lehetű megoldása, hogy teljesíteni kell a nemzet óhajait, s olyan kormányt kell kinevezni, mely megfogja va-

A „NAPLO“ tárcája.

A japánok életébűl.

— Ősi eredetűk. — Gyermekkoruk. — Házasesetűk. — Foglalkozásaik. —

A gyűzelmes japánoknak belsű élete, szokásai, napról-napra jobban érdeklű az eurűpaiakat és szűvesen olvasunk el rűlűk minden sort, amely a derűk, rokonszenves s mint a háboru eredménye is mutatja, művelt és hatalmas nemzetűt közelebbűl megismerteti velűnk. Igen érdekes dolgokat egyik számában és Szemere Attila tanulmánya nyomán. Így mindjárt a japán nép eredetűrűl is. A japánok ősi eredete olyan mélysűges homályba van burkolva, akárcsak a miénk. A modern tudomány egyelűre abban állapodott meg, hogy az ősi ainók és a kínai tengeren átvitorlűzott mongolok keverűke volna a japáni. Az aino még ma is valűsűgos ősember, aki felett nyomtalanul suhantak el az évezredek. Ott él az ismeretlen rengetegűk mélyén, fábűl, hánűcsbűl őssűzerűt kalűybájában. Csak éppem, hogy beszűlni tud. Irást, száműjegyeket nem ismer. Mérűges nyilaival, kűvel kikalapált vas-

késűvel felfegyverkezűe űzi és hajszolja a vadat Yeso őserdeiben, nem férfias kedűvelésbűl, hanem sűksűgűbűl, mert táplálűkot, ruházatot a maga embersűgűbűl nem tud elűállítani. Istene a medve. Ha egy bocstű sikerűl elfogni lánűra veri és istenként imádjja egy-két esztendeig; aztán, ha megnűtt, még egy tiszteletteljes bucsűimát intűz hozzű és agyonveri.

A másik ő s a szerencsűtlen koreai. Mig az aino megmaradt a maga barbársűgűában, a koreai hajdanta fénűyes kulturábűl sűlyedt vissza a tudatlansűgűba; mert ma már bizonyos, hogy a kínaiak épp úgy, mint a japánok, a koreaiaktűl tanulták a kűnyonyvmtatást, a fazekasmestersűget, a lakkművészetűt és az acűlkészűtűst. És ma a koreai mindebűl nem tud semmit.

E kettűs ő s ivadűka a japán ember. Ha felnűtt korában nem is a legsűzűbű, de gyermekűnek gyűnyűrű a japán. Kis pufűk arcábűl olyan vakítűtan ragyog ki két fekete szem, akár két fekete gyűmánt. A gyermek tán még inkább, mint nálunk, valűsűgos bálvány a családnak, de... elhinnűk a mi anyáink, a japán anya sohasem csűkölja meg gyermekűt, mert Japánban a csűk is-

meretlen. Mivel pűtolják, nem tudni, de úgy látszik, el vannak nélkűle.

A japán gyermek, mig jártányi ereje nincs, igen kellemes életűt él egy zsákban, amely vagy az anya, vagy az idűsebb testvűr hátára van kötűve. Ebben a zsákban tűlti az ifju állampolgár egész napját, rövid megszűkítűssal.

Sok anya leborotvűlja e gyermek koromfekete haját, nem hagyva meg csak egy elűre kötűtt tűncset, mely hajdanta támasztűkul szűgűlt a sisáknak, de ma már értelme nincs. A leány-gyűmek korán tanul tancolni, nem azért, hogy tancosnű legyen, hanem hogy idűk multán szűrakoztassa vele a férje urát mert a japán férfi ázsiai, tehát bűlcs, tehát nem tancol. Nem kell azonban azt hinni, hogy a tanc volna az egyelűen tudomány, amit a leánykaba csepegtetűnek. Korántsem. A zenűt is kultiválják, leginkább a háromhuru szűmiszenten. melynek az a nagy elűnye van a zongora fölűtt, hogy kevesebb hurja lévűn, kevesebb hamis akkordot lehet rajta egyszerűre kijátűszani, hangja pedig alig erűsebb egy jó erűben lévű cserebogár zűmműgűsénél.

A gyermek iskoláztatására is nagy gondot fordítanak s bizony-bizony

megszűgyenitenek minket, mert ott minden férfi és nű irni olvasni tud. Nem munka nélkűl mulik hát el a gyermek élete Japánban sem: meg vannak áldva ők is alsű-, közűp-, és szakiskolákkal, csak úgy, mint jó magunk. Mind a mellett jut egy kis idű a szűrakozásra is.

A nű szerepe tulajdonkűpen csak a családban alárendelt szerep. Ott a férj, az apa a korlátlan ur. De ha az apa meghal, a kormányzás joga az anyát illeti, még a nagykoru fiűgyermek fölűtt is. De a hajadon vagy gyermektelen őzvegű teljesen független és úgy él, a hogy jónak látja. Lehet gűsa, énekesnű tancosnű. Járhat vendűgszűrepekre vagy elszűzerűdhetik egy szintűrsűlathoz, pályája olyan lesz, aminűt teremteni tud magának . . .

A munka és a küzdelem, az élet-sűksűgűletek megszerzűse a férfi dolga. És a japán férfi bizony ki is veszű részűt belűle. Termete aprű, véznának és cingárnak látszik, de azért szívűs és erűs, mint az erűdűk vadja. Szűkűrtűk úgy mondják hogy a japán akrobata mellett el-tűrpűl minden nyugoti mutatvány. A tornán kivűl a bűrkűzás és divánnak is nagy a becsűlete Japánban.

lósítani ez óhajok közül legalább a legsürgősebbeket.

Érdekesen foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy „miben áll az az egység, mely egy hadseregnek az erejét adja“. Miután egyenként kimutatja, hogy ezt az egységet sem a katonák nyelve, sem vezényleti szavak egyformasága nem képviselheti: kimutatja, hogy ami a belső taktikai egység létesítésére szükséges, azt a nemzet nem is akarja megbolygatni. Majd az osztrák népek szeparatistikus törekvéseire alapított kifogásokkal foglalkozik, e részben kissé felszínesen csak azt hozza fel, hogy „a mai Magyarországot jogilag megilleti, az nem illeti meg sem Friault sem a Gradiskai tartományt.“

Egyébként igen érdekes cikkét következőleg fejezi be:

Kérve kérjük Felsőgedet, hogy a magyar nemzet politikai aspirációinak eldöntésénél ne hallgasson senkire, csak e nemzet választottjaira. Fájdalom, sokszor volt már eset rá, hogy e nemzet és uralkodója nem tudták egymást megérteni. Mindig a rossz tanácsadók voltak ennek okai. A kik nem értették e nemzetet, a kiknek tanácsa sokszor talán jó intencióból fakadt, de sohasem a helyzet ismeretéből.

Értse meg, méltányolja Felsőgedet Ur ennek a nemzetnek óhajait! S olyan kapcsolatokkal fűzöndi trónjához a magyart, a melyeket semmiféle hatalom nem lesz képes meglazítani!

Az „Egyetértés“-ben Pap Zoltán írja a vezetőcikkét, melyben felujtja az ismeretes Alvincy-anekdótát, s azt mondja, hogy ilyen Alvincy-puska a magyar alkotmány is, melynek hiányzik a kakasa. Azután kissé cinikusan, de igen érdekesen fejtegeti, azt a tételt, hogy a magyar alkotmányt, nem féltetni, hanem megcsinálni kell. Szerinte a „most megindult méltóságos harcban a katonai magyar

Ami a műipart, festészetet és eisztatást illeti, abban nem vitathatja el senki a japán mesterek fölényét. És mindjárt megértjük az okát ennek a hihetetlenül gazdag művészi fejlődésnek, ha elgondoljuk, hogy a japán főurak századokon át abban vetélkedtek, hogy kinek van különb festőj, fegyverkovácsa, lakkművésze és fazekasa.

De a művészetért való rajongás nem monopoliuma a főuraknak és gazdagoknak. A szegényebbsorsuak nem kevésbé igaz műbarátok, de tájdalom, nem lévén hozzávaló módjuk, kénytelenek saját bőrüket feláldozni a művészet oltárán. Ez már igazi művészi lelkésedés, mert bizony alig akadna közöttünk valaki, aki hetekig hónapokig szisszenés nélkül állna az ezernyi ezer tűszúrást, melylyel a testbe himezik azokat, cimereket, tájképeket és círádákat...

Egészen különleges a japán kerítésművészet. Ez is a japán művészet közös ősforrásából, a természet rájogó szeretetéből ered. Még a szegényebb földműves is kihásvit szűken kimért földcsékjéből néhány talpalatnyit és kertét csinál belőle, amelyet fölékesít kőlámpákkal, fogadalmi kapukkal. Beievezeti a kö-

vezényszó és önálló vámterület csak eszköz. Cél a valódi parlamentarizmus.“

Ez mindenesetre érdekes és új felfogás. De azt hisszük, hogy tévedés van benne, a mennyiben talán épen megfordítva, a parlamentarizmus lehetne és kellene legyen az eszköz a nemzeti vívmányok kiküzdésére. Egyébként igen örvendünk, hogy végre valamelyik „céhbeli“ politikus is észreveszi, hogy a valódi parlamentarizmus megteremtésére irányuló követelésnek, melyet jóformán eleddig egyedül a mi lapunk képviselt, a válság megoldásánál nem szabad ignorálnia.

Ugyancsak az „Egyetértés“-ben Mezei Ernő, ez az előttünk különösen kedves és tiszteletreméltó publicista „a zászlótartó“ címen Apponyi-nak a függetlenségi párt-hoz való viszonyaival foglalkozik. Azt mondja Apponyinak a szövetkezett ellenzék együttes ülésén elmondott beszédére utalva, hogy „rég láttunk államférfiúi egyéniséget oly teljesen összenöve az alkalommal és hivatással, mint gróf Apponyi Albertet abban a szerepben, a melyet a jelen körülmények között a függetlenségi eszme zászlajával kezében és az egybefoglalt ellenzéki erők vezérletében betölt. A cikk többi része érdekesen fejtegeti, hogy Apponyi a függetlenségi pártban találta meg eddigi politikai pályájának méltó kifejezését s így alaptalan minden aggodalom, mely Apponyinak a függetlenségi pártban elfoglalt szerepéből a függetlenségi elvre von következtetéseket.

A „Pesti Napló“-ban ifj. Ábrányi Kornél a „Koalíció és a szabadelvűpárt“ címen vezércikket írt. Érdekes, bár kissé hosszadalmas fejtegetéseiben párhuzamot von a szövetkezett ellenzék és a szabadelvűpárt irányára között. Elismerés-

zeli forrást is vagy annak legalább egy részét és apró gátak segélyével csinál belőle egy tavacsokát, persze csak akkorát, hogy egy gyermek is átláthat rajta és benépesíti arany és ezüstszinű halacs-kákkal. Az igen szegény ember, a nagy városok iparos lakója, ahol a telek drága és kertre még a gazdagnak sem jut, másként segít magán. Ő is csinál magának kertet, parkot, de csak egy ládácskában, amelyben két-háromszáz éves fenyők vannak, de egyik sem magasabb 10—15 centiméternél.

Türelem és kitartás kell az efféléhez, ami a japánok egyik fő tulajdonsága. Nem siet semmivel. Sem az étellel, sem a meghalással. Ez a nyugalom az oka, hogy harci erényei és művészi temperamentuma mellett ugyan kitűnő kereskedő is a japán. Talán nem oly megbízható, mint a kínai és ugyancsak rá kell nézni a körmére, mikor üzletet kötünk. De hogy a maga hasznának ne ő lenne a legjobb sáfárja, arról szó sem lehet. Mióta pedig megérintette a civilizáció szele, sietett elsajátítani a nyugati kereskedelem minden csalafintaságát.

meréssel adózik az országban megnyilvánuló méltóságos nyugodtságnak, mely a legimponálóbb türelemmel várja a korona elhatározását. Majd (és ez legérdekesebb része a cikknek) utal arra, hogy „a legraffináltabb furfanggal sem lehet immár lángrollobbantani a felekezeti szenvedélyeket, még az olyan provokációk alakjában sem, mint az egyetemi keresztkérdés.“

Végül a szabadelvűpártot aposztrofálja Ábrányi figyelmébe ajánlva, hogy a szabadelvűpárt a siker reményében csak addig támaszkodhat a koronára, míg a korona is a siker reményében támaszkodhatott a szabadelvűpártra. S ha a szabadelvűpárt akkor is tévedésbe ejtette a koronát, mikor mint többség tanácsolta neki a november 18-iki erőszaknak és az ex-lex választásoknak szentesítését, hát még mennyivel nagyobb tévedésbe ejteti most, mint megvert kisebbség, ha még most is arra buzdítja a koronát, hogy csak ő rá támaszkodjék...

Az „Az Ujság“ ban Gajári Ödön „Hová“ címmel a koalíciót kritizálja, azt fejtegetve, hogy a választások eredménye nem szükségképpen igazolja még azt a merevséget, melylyel a koalíció programját felállította. Azt hiszi, hogy a magyar vezényszó követeléséhez való ragaszkodás képezi az ütköző pontot és azt fejtegeti, hogy habár ez ez a követelés közhangulatot is képvisel, arról ma le kell tenni. Igaza van Gajárinak, ha feltevésének alapját meg nem ingatnák Kossuth Ferencnek a „Magyarország“ tegnapi számában megjelent vezető cikke, melynek világításában a kérdés egészen másként áll.

Az ifjuság Kossuth-ünnepe.

Üdvözlét.

Kolozsvár falai ünnepi díszítéssel fogadják az ifjuság ünnepélyére városunkba jövő vendégeket. Üdvözlöljük őket mi is! Köszöntjük bennük a nemzeti történelmi eszmét, mely őket a régi Erdély fővárosába hozta.

Ez az eszme ezuttal egy nagy névben, e nagy név kultuszához fűződő kegyeletes megemlékezésben nyer kifejezést.

Kossuth Lajos történelmi egyénisége képezi az ünneplés tulajdonképeni tárgyát, de mert Kossuth Lajosban megtestesült minden, mi a magyart nemzetette: az ő nevének szentelt ünnep mindig a nemzeti eszme ünnepe.

Szinte csodálatos, hogy míg a közel múltban is a Kossuth Lajos neve ugy szerepelt, mint a mely a nemzet tagjait elválasztani alkalmas egymástól: ma ez a név a nemzeti érzés egyetemességét a néplelek aspirációinak teljességét, hazafias szolidaritásának külső kifejezését képviseli.

De meg van a magyarázata ennek abban, mit Bartha Miklós mondott nemrég a Kossuth Lajos sirjánál tartott beszédében:

„Életében csak szeretve volt, de megértve nem.“

Való igaz. Megértése csak megdicsőülése után kezdődött. Miután meghalt, eszméi feltámadtak.

Ez a feltámadás egy új kinyilatkoztatás erejével történt és a megváltás hatásával jelentkezik.

Mint a Krisztus tanítása az emberiségre: úgy hatnak Kossuth Lajos eszméi Árpád népére. És ugyan az a jelentőségük is, mert a tökéletesedésre való törekvést képviselik.

„Legyetek tökéletesek, mint a ti menyéi atyátok is tökéletes — hirdette a Nazarethi.“

Légy érzésben erős, elhatározásodban komoly, munkádban öntudatos magyar nép: — ez a Kossuth Lajos tanítása.

Ennek a tanításnak hódol a mai napon Kolozsvár közönsége és a magyar ifjuság.

Az ifju szívek lángja hatalmas erővel csapjon fel ez ünnepen, mint világitó oszlop s a polgárság komoly meggyőződése legyen a hővezető, melyen át a tűz melege eljut az Erdélyi bércek ormainhoz, a falvak kunyhóihoz, a városok házaihoz, el mindenüvé, hol e véráztatta földön magyar szó hangzik, magyar szív dobog, magyar érzés lakik. Legyen ez ünnep méltó Kossuth Lajoshoz!

Tudósítónk a tegnapi történekről a következőkben számol be:

Az 5 órai vonatnál.

Az egyetemi kör a délutáni órákban tömve volt a Kossuth jelvényes, fehér karszalagos rendezőkkel, kik nagy buzgósággal készítették elő a vendégek fogadtatását és elszállásolását.

Fél 5 órakor hosszú kocsisor állott meg az egyetemi kör előtt s a rendezők megindultak a fellobogóztott utcákon keresztül a vasuti állomás felé.

Az állomásnál már nagy tömeg várta a vendégek érkezését. Künn volt a vasuti zenekar és az „Összhang“ dalkör, e két egyesület, mely a hazafias ünnepségeken állandóan a legnagyobb szívességgel működik közre.

A perronon az elszállásoló bizottság élén Makoldy Győző tanárjelölt az elszállásoló-bizottság elnöke várta a megérkező ifjusági küldöttségeket. Ezenkívül sokan jelentek meg a nagyközönség köréből, köztük számosan a város előkelő hölgyei közül.

Az állomás előtt részint vörös és fekete magyar ruhás egyetemi hallgatókból álló lovas-bandérium foglalt helyet.

A vonat pontban 5 órakor érkezett be s az érkezőket hatalmas éljenzés fogadta.

A kiszállás után Makoldy üdvözölte Kolozsvár földjén a megérkezett ifjusági küldöttségeket, kik eljöttek, hogy áldozatot hozzanak a hazafias oltárára. „Éreztek magatokat úgy, mint otthon.“

Az érkezett küldöttségek nevében Lázár Ferenc joghallgató, a budapesti „Joghallgatók tudományos egyesületének“ elnöke köszönte meg az üdvözlést.

Ezután az érkezők kocsiába ülve, óriási tömeg kísérete mellett megindultak az Egyetemi Kör felé.

Elöl a lovas-bandérium vonult a vasúti zenekar hangjai mellett, utána a kocsikban *Budapestről, Eperjésről, Debrecenből, Nagyváradról* érkező küldöttségek.

A *Kossuth Lajos-utcának* az egyetemi kör előtt fekvő része tömve volt a várakozókkal.

A menet megérkezvén, a kocsikból kiszállott küldöttek az *Egyetemi Kör* olvasótermébe vonultak fel a rendező-bizottság tagjaival együtt.

Az olvasó teremben *Makoldi Győző* elszállásoló bizottsági elnök az ünnepségek programját ismertetve bejelentette, hogy az ifjúság meghívást kapott az országos erekléymuzeumtól s felkéri a megjelenteket, hogy minél számosabban látogassák meg a szabadságharcbeli emlékek eme szép gyűjteményét, hogy ihletett szívvel foghassanak hozzá a diáknagygyűlés tanácskozásaihoz.

Ezután az elszállásoló bizottsági tagoknak osztotta ki az érkező ifjúsági küldöttségek tagjait, hogy azokat szállásukra vezessék. Az eddig megérkezett küldötteket a következők látták vendégekkül: *Molnár Ferencné, Major József, Hegedűs Alfréd, az ev. ref. theologia, a tanítók háza és még számos egyetemi hallgató.*

A 10 órai vonatnál.

Jóval 10 óra előtt nagy volt már a gyülekezés a vasúti állomás előtt. Óriási tömeg várta a megérkező képviselőket, kik a 10 óra 18 perckor érkező gyorsvonattal jöttek.

10 órakor érkeztek ki dr. *Pisztóri Mór* országgyűlési képviselő és *Apáthy István* egyetemi professzor. A várakozó közönség lelkesen megéljenezte mindkettőjüket.

10 óra után ismét megjelentek a perronon az elszállásoló és rendező bizottság tagjai, kik az érkező ifjúsági küldöttekre vártak. Ugyanakkor érkezett ki dr. *Kecskeméthy István* theologiai tanár, a *Kossuth-párt* elnöke.

Pontban 10 óra 18 perckor érkezett be a vonat, melylyel *Kelemen Samu, Papp Elek és Szász Zsombor* országgyűlési képviselők érkeztek.

Elsőnek Papp Elek Nádudvar népszerű képviselője lépett ki a kocsiából s harsány éljenzés fogadta úgy őt, mint a többi képviselőket. A képviselők egyenesen lakásaikra hajtottak.

Ifjúsági küldöttek érkeztek *Selmecbányáról, Kecskemétről és Máramaroszigetről*. Az elszállásoló bizottság az Egyetemi körből küldte szét a szállásaikra a küldötteket.

A ma estére tervezett fáklyásmenet a főkapitány kívánságára holnap estére maradt el, a mikor fáklyásmenet a képviselők lakásai elé fog vonulni.

Legutóbbi értesüléseink szerint holnap reggel 5 óra 50 perckor érkeznek: *Bánffy Dezső báró, Hock János, Udvari Ferenc, dr. Nyári Béla és Ballagi Aladár* országgyűlési képviselők, *Barabás Béla* a váci kerületben leendő választás mozgalmi miatt valószínűleg nem jön Kolozsvárra.

Zsurnalisztika.

*

Objektív kritika. Lapunkban nem régen „Vető” címen Dr. P. jelzéssel vezércikk jelent meg, melyről a helyi „Szabadság” című lap azt írja,

hogy tele van közjogi bakklövéssekkel. Ezt a cikket a Pozsonyban megjelenő kiváló lapársunk a „Nyugatmagyarországi Híradó”, melynek felelős szerkesztője dr. *Vutkovich Sándor* a pozsonyi jogakadémia nagyhirű közjogi professzora — egész terjedelmében átvette.

*

M. M. Egyik helyi lapban egy sikerült átdolgozás jelent meg, mely *M. M.* betűkkel van jelezve. Ha ez a jelzés azt jelenti, hogy a cikk memoria alapján íródott, akkor a szerkesztőség őszinte. Egyébként: Gedanken sind zollfrei.

*

A fáklya. Harmadik száma is megjelent a „Fáklya” című lapnak. Az érdekes és változatos tartalomjegyzéket itt adjuk:

M. M.: dr. *Pisztóri Mór*. — *Kecskeméthy István dr.*: *Kossuth ünnepe*.

—*r.*: *Én már jubiláltam*. — *Dr. Pistóri Mór*: *Per cruce ad lucem*. —

Élet. — *Rettegny Margit*: *Törökország levelek*. — *Fekete-Nagy Béla*: *Városi tisztviselők fizetése*.

— *Egy öreg kávéház emlékei*. — *Gróf Wass György*: *Egy nyári éjen*.

Klein Jakob: *A tradíciók*. — *Csura Miklós*: *Hogyha ...* — *Gerentsér László dr.*: *Apróságok a testi nevelés köréből*. — *Gámán Dezső*: *Zenei élet Kolozsvárt*. — *Detre Stefanidesz*. — *Csiky Aladár*: *Az igaz szeretet*. — *Wuchetich Vuk*: *A lelenc*. — *Tükör*.

A szegedi választás.

Már megírtuk, hogy a szegedi újpárt az egész város választóközönségének osztatlan öröme mellett a *Tallán Béla* földművelésügyi miniszter lemondása folytán gazdálanná vált mandátumot egyhangú lelkesedéssel *Bánffy Dezső* bárónak ajánlotta föl. *Bánffy* már egy ízben győzött ebben a kerületben, tehát legtöbb jogcíme neki volt reá, hogy ismét győzelemre segítse az ellenzékét, a választásra vonatkozólag a szegedi újpárt a következő felhívást bocsátotta ki:

A választó polgársághoz!

A január 26-án megtartott általános képviselőválasztás alkalmával városunk I. választókerületében megválasztott képviselő mandátumát letette.

A képviselőház elnöke erről a körülményről értesítette Szeged város központi választmányát, amely ma 1905. április 13-ára az új képviselőválasztás napját kitűzte.

Pártunk elnöksége a mandátum megüresedésének első pillanatában arra határozta el magát, hogy a képviselőjelöltséget egyedüli és kizárólag csak

Bánffy Dezső bárónak.

az országos újpárt vezérének, a nemzeti ügy rettenthetetlen bajnokának ajánlja föl.

Ezt az elhatározást pártunk elnöksége küldöttség útján hozta *Bánffy Dezső* báró tudomására,

aki Szeged egész polgársága iránt való hálájának, tiszteletének és nagybecsülésének kifejezése mellett jelentette ki, hogy választási küzdelemünkben egész készséggel rendelkezésre áll, mert Szeged parlamenti képviselője kitüntetését jelent.

A küldöttség eljárásának ezen kedvező eredménye alapján pártunk elnöksége mai ülésében *Bánffy Dezső* báró jelölését egyhangú lelkesedéssel kimondotta s a jelölő nagygyűlést e hónap 26 án, vasárnap délelőtt 11 órakor a *Tisza-szálló* nagytermébe kitűzte.

Ismerve a választó közönség hazafias érzületét és rendíthetetlen elhűségét, arra kérjük a polgárságot, hogy pártunknak

vasárnap d. e. li órakor

a *Tisza-szálló emeleti nagytermében* tartandó jelölő nagygyűlésén minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjék.

Az új párt elnöksége nevében

Végman Ferenc dr.,
pártelnök.

Szerelmi dráma egy szállodában.

Nagyvárad, márc. 25.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap kora reggel három egymást követő fegyverdörrenés riasztotta föl álmukból egy nagyvárad fogadó vendégeit. A különben csöndes szállodában véres szerelmi dráma történt, a melynek egyik áldozatát már kiterítették a kórház boncoló asztalán. Van még egy áldozata a drámának, fiatal, szép leány, a kinek véres feje fölött a haldoklók imádságát morzsolja az ápoló apáca. Szerelmes lovagja, a kinek szívét ütötte át a revolvergolyó, magával együtt ítélte halálra a lányt, de a homlokába lött két golyó nem ölte meg a szerencsétlen teremtest.

Még szerdán este egy uriasan öltözött fiatal ember szállott meg az *Európa* fogadóban. Udvarra néző emeleti szobában fogadott szállást s a vendégkönyvbbe így írta be a nevét: *Dobos Endre* péksegéd, *Nagyváradról*. A fiatal legény tegnap egy mosolygó arcú szőke lánnyal tért a szállására. Késő délután jöttek a fogadóba s bezárkóztak a szobában. Tegnap reggel kevéssel öt óra után fegyverdörrenés zaja rázta föl a szálló népeit, a vendégeket és a személyzetet. Három lövés hallatszott, s az utolsó dörrenésnél a péksegéd szobájából velőtfagyasztó sikoltással, véres fejjel rohant a folyosóra a szép szőke leány, a testén fehér ponygola:

— Segítség! Megöltek!

A fogadó személyzete a szobába rontott, a hol *Dobos Endre* a szőnyegen elterülve feküdt patakzó vérében. Mellette a hét milliméteres forgópisztoly. A fiatal ember már hallott volt. A szívét roncsolta szét a golyó. Tehát a folyosón jajve-

széklő lány segítségére siettek. A szegény teremtes fejébe két golyó furódott, de a nemsokára megérkező *Kemény Ignác* rendőrbiztosnak még értelmesen jegyzőkönyvbbe mondta a dráma részleteit, miután dr. *Mayer László* kerületi orvos és dr. *Szirmai kórházi segédorvos* beköltözte a sebeit.

A súlyosan sebesült hajadon, *Finzler Karolin* 19 éves szobalány, a ki egy kereskedőnél szolgált, elbeszélte, hogy *Dobos Endrével* már régebb ideje benső viszonya volt és kedvesét nagyon szerette. A 23 éves fiatal ember a napokban elhagyta állását és Amerikába akart vándorolni, ahova szerette volna magával csálni szerelmesét.

— Nekem nem volt semmi kedvem, hogy vele menjek — sirta a leány — ezért történt az egész. De hiszen nem gondoltam, hogy így történik.

A leány azt beszéli, hogy javában aludt, mikor a golyó fejét érte. Hatalmas ütést érzett, felugrott, s abban a percben látta, hogy *Dobos* szívére szoritotta a revolverét. A legény különben is féltékeny volt, már késsel is fenyegette szeretőjét, de a lány kinevette.

Dr. *Mayer László* intézkedésére a szerelmes fiu holttestét szállították a halottas kamarába, a leányt pedig igen súlyos sebeivel a kórházban ápolják. Az orvosok nem bíznak benne, hogy *Finzler Karolin* megmenthető.

A trónörökös — protegál.

Khuen és Zselénszky.

— márc. 25.

A „Nap” holnapi száma írja: *Mikor a Magyarországra szabadított granicsár: gróf Khuen-Héderváry* látta, hogy a koalíciós kormányalakítás ellen indított akciója sikerrel járt, biztosítani akarta a szabadelvűpárt további uralmát, még pedig reakcionárius színezettel. *Khuen* rossz szelleme az udvarnak, örökösen a király körül forgolódik, a mi vele is jár a hivatásával. Így aztán módjában van áskálódni a magyar érdekek ellen s a mint az eredmények mutatják: eddig elért sikerrel működött. Ő és *Tisza* utját vágta annak, hogy a koalícióból alakuljon meg az új kormány, lehetlenné tették a *Wekerle* kombinációt is, csak hogy előtérbe juthasson a császári zsarnokság élő kifejezője. Ez az ur pedig senki más, mint gróf *Zselénszky Róbert*, a volt nemzeti párti képviselő, kinek aulikus hajlamai már rég idők-től fogva ismeretesek.

Khuen, a ki mindenáron miniszter akar maradni, a legörültebb terveket szövögeti a magyarság letörésére. Alkotmány nélkül akarja az ország ügyeit vezetetni egy császári kormányelnökkel, a ki kapható volna minden gonosz terv keresztül hajszolására. Erre a szerepre gróf *Zselénszky Róbert* valóságos belső titkos tanácsost személ-

ték ki, talán azért is, mert azt beszélik róla, hogy kedvelt embere Ferencz Ferdinánd trónörökösnek.

A trónörökös két esztendő előtt, a lippai nagygyakorlatokon ismerkedett meg a gróffal, Ugy volt akkor, hogy a király is jelen lesz a hadgyakorlatokon, az utolsó napokban azonban — az obstrukció miatt — lefújták a király érkezését. Ő felsége helyett a trónörökös vett részt a hadgyakorlatokban, körülbelül tíz napon keresztül. Ezidő alatt Ferencz Ferdinánd gróf Zselénszki Róbert temesújfalusi kastélyában lakott. A gróf nagy fényűzéssel ujjonnan rendezte be kastélyát, s azt ugyszólván teljesen átalakította. Azt hitte, hogy a király lesz a vendég.

A trónörökös kellemesen érezte magát az ujjfalusi kastélyban s nemsokára, hogy a gyakorlatokról Bécsbe visszatért, kitüntetésben részesült Zselénszky gróf. Titkos tanácsossá nevezték ki. Ettől az időtől fogva lett Zselénszki az udvari kegyek részese s most — a politika helyzet új alakulása kapcsán — miniszterelnök-jelölt lett belőle.

Beavatott körökben tudni vélik, hogy Zselénszki gróft a trónörökös protegálja: szeretné Ferenc Ferdinánd, ha a gróf kerülne a kormány élére s a szolgálatkés Khuen-Héderváry azért egyengíti oly buzgón a trónörökös saját külön kormányának útjait.

A szabadelvűpárt intéző-bizottságát gróf Tisza István már előzetesen informálta afelől, hogy Zselénszkyt valószínűleg megbizsa a király kabinetalakítással. A dolog már itt sem tetszett, annál kevésbé magában a pártban, a hol már hetek óta keresnek egy szimpáikus államférfiut, akire támaszkodhatnának. Wekerle személyében szívesen megállapodtak volna, de hát a közigazgatási bíróság elnöke olyan kormányzati követeléseket állított föl, melyekhez az uralkodó nem adta beleegyezését, Zselénszki lett volna a másik politikus, a kit Khunék szimpáikusnak vélték, a mikor kiderült, hogy vele akarnak kísérletezni, a szabadelvűpárt többsége elutasította magától a Zselénszki-kombinációt nyíltan hangoztatva, hogy kilépnek a partból s az ellenzékhez csatlakoznak, ha az alkotmányos szempontok figyelembevételével nélkül alakítanak kormányt.

Zselénszki a képzelt magaslatról hirtelen alápotyant. Mondják azonban, hogy igen könnyen föltápaszkodhat, mert akármilyen történik, ő Ferenc Ferdinánd jelöltje, tehát a jövő embere.

Merénylet egy bárónő ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 25.

Néhány nap óta a Központi szalóban egy bárócsalád tartózkodik. Ugy a férj, báró Schönberger Béla, mint felesége külön-külön lakos-

tályban vettek szállást s nem volt nehéz kitalálni, hogy az egymással haragban levő házaspár között viszálykodások vannak.

A bárók Bécsből érkeztek s a differenciák, melyek közöttük keletkeztek, nem mostani kelettek. Báró Schönberger Béla egy fess, snosic, huszonnyolc éves szolgálaton kívüli ulánus főhadnagy szerelemből vette nőül az asszonyt, akit leánykorában Wallenstein Rózsának hívtak. A báró, amellet, hogy szerette az impozáns szépségű asszonyt, nem is csinált rossz parthiet, mert nevének, ingatlanokban, készpénz és ékszerekben körülbelül két-három millió korona saját vagyona volt.

A házaspár eleinte a legnagyobb egyetértésben élt együtt, zavart legfeljebb csak a férj nagyszámu hitelezői okoztak, akik sokat kellemetlenkedtek a szép asszonynál. Néhány hónappal ezelőtt kispesti kastélyukban nagyobb botrány is történt e miatt, mert a férj régebbi adóssága miatt egy végrehajtó le akarta foglalni a nő ékszereit. Az erélyes bárónő ekkor kiverte a házból a végrehajtókat s megakadályozta, hogy férje ifjúkori adósságai miatt — nála kellemetlenkedjenek a hitelezők.

Ettől a pillanattól fogva a békés együttélést állandó veszekedés váltotta fel. Ugy hogy több ízben szét is váltak.

Volt a bárónak egy Drölich Samu nevű notórius pénzügynök ismerőse, aki valóságos megrontó ördöge volt a fiatal férjnek. Ez szította közöttük az egyenetlenséget s mindannyiszor, amikor a férj és feleség szétváltak, megjelent a többszörösen rovott multu ügynök s a férjnek özvegy Ludwig Ignácétól hallatlan uzsorára kölcsönöket szerzett, melyeket azután mikor a házaspár kibékült, az engedékeny báróné mindig kifizetett.

Végre is a báróné türelme elfogyott s az asszony a napokban bécsi szállásáról Budapesire érkezett, hogy férje ellen megindítsa a válópürt. Vele egyidőben érkezett meg a báró is. A nő a központi szálló egyik elsőemeleti lakosztályában vett lakást, a férj ugyanott egy második emeleti szobát bérelt. Az étteremben már tegnapelőtt is nagy botrány történt közöttük, a hol épületes látványt keltett a házaspár civakodása. A bárónő a tegnap este elhagyta a szállót s a Páris szállóba költözött át. Még tegnap délután büntető feljelentést tett a rendőrségen Drölich Samu uzsorás ügynök ellen, a ki állítólag hamis tanúzásra akarta férjét egy kilátásba helyezett újabb pénzkölcsön ellenében rávenni.

A bárónő este tíz óra tájban nyugovóra tért. Egyszerre úgy tizenegy óra tájban felpattant szobájának ajtaja s két alak lépett be rajta. Az egyik a braganzai herceg sérelmére elkövetett váltohamisítási peréből ismert pénzügynök volt, állítólag Lefkovic Lukács Mátyás, a másik

maga a férj. Éktelen láрма közepette az asszonyt éjjeli pongyolában kirántották ágyából s ütő-verni kezdték. Az egész szálló összeszaladt a rettenetes kiabálásra. A támadók a bárónőt arra akarták kényszeríteni, hogy az irjon alá egy nyilatkozatot, a melyben visszavonja a Drölich Samu ellen még aznap tett feljelentést. A bárónő ellenkezett, mire lehurcolták a védekezni nem tudó nőt kocsijukba, száját befogták s az Orient-szállóba akarták vinni.

Lent az utcán azután állítólag elvették kis kéziérszényében volt 60 korona készpénzt a dulakodásközben ruháit is összetépték. Közben járókelők jöttek, a kik kiszabadították a szerencsétlen asszonyt veszedelmes helyzetéből.

Éjjel két óra volt már akkor s a báróné úgy a hogy volt, zilált hajfürtökkel, összeszagattott ruhával a rendőrségre menekült, a hol férje és a pénzügynök ellen azonnal megtette a följelentést.

Az elcsereált névjegyek.

Oh, az a divat.

Kolozsvár, 1905. márc. 25.

Az itt elmondandó pikáns izü, de nem pikáns természetü történet Kolozsvárt esett meg. Szereplő személyei: két fiatal házaspár, akik baráti viszonyban éltek a multban és egy fél órai veszedelem után újból barátokká lettek.

Történet pedig, — mellékes, mi okból, — az egyik férj levélborítékban szolgáival száz koronát küldött a másik férjnek. A birtokbavevő férj, mint pedáns hivatalnok és a rendek barátja, névjegyét szedett elő zsebéből a következő nyugtásványt állította ki a névjegy névtelen oldalára:

Küldött 100 koronát átvettem.

Ölel.

A másik férj elolvasta a nyugtát, miközben nem fojthatott el egy mosolyt barátjának tulzott padentériája felett, visszatette a borítékba és kabátja belső zsebébe sülyesztette. A férj barátoknak belső és nem belső zsebei tudvalevőleg azért szükségesek, hogy a bájos feleségnek legyen mit kutatnia. Az asszonyok ezt a műveletet tagadják ugyan a rajtakapásig: de a mi boldog névjegytulajdonosunknak kedves oldalbordája rajtakapás nélkül is önmagának árulója lett.

A névjegy vételét követő napnak reggelén a csecsemő gyermekként ártatlanul szunnyadó kölcsönadó hangos zokszóra ébredt. Riadtan ül fel ágyában. Felesége ott áll a ruhafogas mellett igéző pongyalában és szakadó könnyzárban.

— Az Istenért, mi történt, édesem?

Az asszony egy árva szót sem szól: de a megvetésnek és boldogtalanságnak cimboraszót felülmúló

mozdulatával nyujt feléje egy névjegyét.

A névjegyhek név nélküli oldaláról a száz koronás nyugtásvány mosolygott a meglepett kabátzsebtulajdonosra, a másik oldalán pedig a következő tulajdonnév:

Senki Béláné

A magyarázat tudvalevőleg az ilyen helyzetekben mit sem használ. Az istentelen férjek annyi bünt halmoznak egymásra, hogy jog szerint nem is követelhetik az ellenük bizonyító látszattal szemben, csak úgy üres becsületszóra a hitelt. Jó szerencse, hogy a bajba került férjnek a becsületszón kívül egykis esze is volt. Becsengette a szobaleányt és elküldte a barátért.

Nyomban kiderült a tévedés. A pedáns mivoltára büszke bürokrata mélyen megszegyenülve vallotta be önmagának, hogy ő egy haszontalan, kis szórakozott.

A készülőben volt tragédiának pedig bünszerzője a divat. Amióta ő nagyságáék nem hordanak zsebet a szoknyájukon, nehogy a feszesen simuló kelmén támadó dudor a természfadta domborulatoknak harmóniáját zavarja, azóta a férji zsebek lettek a különböző női szükségleteknek hordozói. Keztyü, zsebkendő, miegymás a férfi zsebben huzódik meg a legszebben. Így került oda a feleség névjegyje is és így esett meg a csere...

Oh, az a divat!

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Tisza a királynál.

Budapest, március 25. (Saj. tud.) Tisza István gróf miniszterelnök Romy miniszteri tanácsos kíséretében a királyi palotába sétált. Ő felsége a miniszterelnököt tíz óra-
kor fogadta. A kihallgatás csaknem egy óráig tartott. A király 11 órakor a Zsigmond kápolnába ment misére, ahol Kanter apátplébános pontifikált. A király kíséretében voltak Paar Ede és Bolfras szárnysegédek.

Szell Kálmán kihallgatása.

Budapest, március. 25. (Saját tud.) Ma délelőtt a király Szell Kálmánt külön kihallgatáson fogadta. A király magánlakosztályához vezető lépcsőn a szolgálatot tévő hadsegéd fogadta és vezette be Szellt a királyhoz. Háromnegyed egy órakor vette kezdetét a kihallgatás és egy negyed óráig tartott. Két órakor, midőn a kihallgatás véget ért, Szell Kálmán számozatlan bérkocsin egyenesen lakására hajtatott. Szell a lakásán több újságíró fogadott, kiknek kijelentette, hogy a kihallgatásnak sem alakíságairól, sem lényegéről nem ad információt.

Az újságírók kérdést intéztek a király álláspontjára vonatkozólag arról, hogy nem kapott-e megbízást a pártokkal való tárgyalásra, de Széll kijelentette, hogy ezekre nem válaszolhat.

Széllhez közelálló körök azonban kijelentették, hogy Széll nem látja a helyzetet alkalmasnak arra, hogy bármilyen parlamentáris kormány alakuljon, mely a helyzetből való kibontakozás útját megtalálná, ennél fogva ő semmi szín alatt sem vállalkozik kormányalakításra.

Andrássy—Wekerle kabinet.

Budapest, márc. 25. (Saját tud.) A függetlenségi pártkörben híre jár, hogy a király *Andrássyt* és *Wekerlet* bizza meg a disszidensek részvételével 67-es alapon álló kabinet alakításra.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, márc. 25. (Saját tud.) *Tisza* István gróf felkérte a szabadelvűpárt elnökségét, hogy szerdán este hat órára értekezletet hívjon össze. Az elnökség rögtön összehívta levélileg az összes szabadelvűpárti képviselőket.

Az ülés összehívása nagy feltűnést keltett.

Egyik verzió szerint az értekezlet összehívásának oka a helyzetről való királyi döntés előterjesztése, más helyről szerzett értesülés szerint pedig *Tisza* ezen alkalommal akar elbucszni híveitől.

Állítólag a király határozott a helyzetre vonatkozólag, még pedig több jel arra mutat, hogy a nemzet ellenségei győztek. Erre mutat az is, hogy *Goluchowszky* Agenor gr. külügyminiszter, a magyarellenes párt egyik vezetője hétfőn Budapestre utazik, továbbá az, hogy több kihallgatás nem lesz és Széll Kálmán volt az utolsó magyar államférfi, akit a király kihallgatáson fogadott.

Újabb terv a kibontakozásra.

Budapest, márc. 25. (Saját tud.) Újabb terv merült fel a válságos helyzetből való kibontakozásra. Arról beszélnek ugyanis, hogy *Rakovszky* Istvánt, az állami számvevőszék elnökét szemelték ki kabinetalakításra. Azt remélik ugyanis, hogy *Rakovszky*, a ki nem vett aktív részt a politikában, nem fogja provokálni egyik párt ellenszenvét sem. A király állítólag már hozzá is járult a tervhez, mely a hivatalnok kormány alakítását célozza. Az új kormány a legfontosabb államkormányzati szükségletek, az indemnitás, az ujoncjutalék megszüntetését fogja kérni, de ha le is szavazták, akkor is megmarad helyén és szemléltető lesz az eseményeknek. A parlamentet zavartalanul hagyja működni, hagyja a pártok által felvetett törvényjavaslatokat letárgyalni és megszavaztatni, de midőn a szentesítésre kerül a sor, akkor a király helyezkedik a

passzív rezisztencia álláspontjára és nem fogja szentesíteni a megszüntetett törvényjavaslatokat. *Ez alatt folynak a béketárgyalások s ha ezek nem sikerülnek, akkor megkísérelik összel új képviselőválasztásokkal rendezni a helyzetet.*

Véres verekedés egy szociálista gyűlésen.

Budapest, márc. 25. (Saját tud.) Ma a Vig-utcában levő Pöshh-féle vendéglőben az újjászervezett szociálisták (hazafias szociálisták) *Petőfi* ünnepélyi tartottak, melyen *Mezőfi* Vilmos országgyűlési képviselőnek kellett volna az ünnepi beszédet tartania. Az ünnepély színhelyén egy sarokban megjelent 50—60 nemzetközi szociáldemokrata, a kik *Mezőfit* zajos „abcug” kiáltásokkal fogadták.

Csakhamar véres verekedés letkezett, miközben székekkel az ablakokat beverték, az égő lámpát leütötték. Erre irtózatot pánik letkezett, több nő elájult. E közben megjelent a rendőrség s kitisztította a termet a zavargóktól. Az ünnepély megzavarása úgy látszik előre el volt készítve, s állítólag a bádogos szervezet helyiségében gyűltek össze a tüntetők. A rend helyreállta után az ünnepély rendben folyt tovább.

Kormányválság Oroszországban.

Budapest, márc. 25. (Saját tud.) *Tittoni* olasz miniszterelnök bejelentette lemondását a királynak is, a kamarának is.

Nyilatkozat.

A lapokból értesülünk arról, hogy az Erdélyrészi Szinikerület választmánya a napokban ülést tart Marosvásárhelyen, s ez ülésen beosztja a szezont az egyes városok között.

Mint a szini kerületi választmányának éveken át volt nagyszabású tagja, ki arról tudomással nem bírok, hogy az utóbbi időben megtartott ülésekre mi okból nem hívtam meg, holott például a *Micssey* igazgató által a szini kerületi választmány ellen indított 8000 koronás pörben (az ismeretes marosvásárhelyi háborúság miatt) mint alperes résztvettem s egyébként is az üléseken Nagyszabás város részéről pontosan megjelentem: ez uton fordulok a választmány elnökéhez, s a szebeni magyarság jól felfogott érdekében, s a nagyszabás magyar sajtó nevében tiltakozom az ellen, hogy az új beosztásnál Nagyszabás ismét a legrosszabb szezont vagyis szeptember hónapot kapja. Tessék a tisztelt választmánynak megfontolni, hogy a Nagyszabás fontos, de nehéz missziót teljesítő szintársulatot nem szabad rossz beosztással már előre a bukás veszélye elé állítani.

Nagyszabás, 1905. márc. 24.

Dr. Szöcs Géza,
tanár, a Polgári Kör titkára, az Iparos ifj. Egyesület tiszteletli elnöke, a Nagyszabás Ujság főmunkatársa.

NAPLO.

— Hírek. —

Echegaray.

*

José Echegaray megkapta a Nobel-díjat s ezt a spanyol király nyújtotta át neki. Együttal a fiatal Alfonz Spanyolország legnagyobb rendjét is megtisztelte azzal, hogy a nagy költő mellére tűzte. Mivelhogy tisztelet az a rendjel többi tulajdonosainak, hogy Spanyolország legkiválóbb férfiai ünnepi ünnepi alkalmosságok idején ugyanazt a kitüntető dísz helyezi gomblyukába, amelyet ő. Kitüntetés továbbá a fiatal spanyol királyra az a szerencse, amelyben akkor részesült, amikor köszöntő beszédet mondhatott országga költő fejedelmének, aki egyébként birodalmának legkiválóbb politikusa is volt.

A közönség, amely a királyok felől kéjjel olvasgat és amely minden sort fal, amely a fiatal, kitűnő lovas és ross latinista spanyol királyról fölrovódik, Echegaray kiváltságos megtiszteltetésének szereti tekinteni madridi ünneplését, ő, egyszerű dolog az, amikor egy király, a trón tulajdonosa leszáll magaslatáról és beszédet intéz egy drámaíróhoz, aki boldog ha Madridban megtapsolják s elpirul, ha bozeni bukásának hírért olvassa! Ő, miként lehet megilletődve a költő, amikor királyja kezét szorít vele és milyen meghatottság ülhet orcájára, amikor a koronás fő hibásan bár, de mégis idézi A nagy Galeotto utolsó mondatát! Milyen kitüntetés ez! Kiváltképpen mielőttünk, ahol az irodalom hivatalos megbecsülése még mindig annyiban nyilvánul meg, hogy Jókai Mórt kinevezték főrendiházi taggá, — amikor kibukott a képviselőházból.

Mi ellenben, — kóbor ejszakai demokraták, akik esti feketénk mellett magunk is nagy lelki nyugalommal emésztjük meg az újságok „Kegyes” rovatából az uralkodókra vonatkozó híradásokat és akik szintén akként tanultuk a történelmet, hogy ez meg ez a király mettől-meddig uralkodott, — mi mégis bátrak vagyunk külön véleményét megkockáztatni s kitüntetésnek véljük a fiatal király számára az Echegaray Jóséval való kézfogás tisztségét.

Egyszer ugyanis már essünk túl azon a hazugságon, amely középkori krónikákból és évszámok sorrendben haladó történelmi följegyzésekből ragadt reánk, hogy a történelmet az uralkodók csinálják, s hogy a világesemények rendjében nekik valami nagy szerep jut. Dehogy. Csak a történelem tanítódik akként, egyébiránt pedig a világtörténelem kereké egészen másoktól forog.

Ime, a romlásnak, züllésnek indult Spanyolországban a modern kulturát Echegaray teremtette meg. A történelem persze följegyzi, hogy XIII. Alfonz alatt, aki 1887-től 190...-ig uralkodott, mennyire haladt a spanyol műveltség s hogy kifejlődött a spanyol irodalom. S odairja ennek a dicsőséget a fiatal, jól lovagló, rossz latinista s bizonyára már szerelmes Alfonz számlájára, akinek kulturális fejlődése bizonyára szintén Echegaraytól ered.

Ezért való hálából bizony megérdemelte a látszólag nagy kitüntetést „a spanyol Ibsen”, mint ahogy a délszaki szenvedély nagy poétáját elnevezték. Mert bizony ő forgatja a spanyol történelem kerekét s nem a fiatal Alfonz. Eppen úgy, mint ahogy Cervantes-nek is nagyobb szerep jutott a spanyolság fejlődésében, mint uralkodójának. (Ebben a percben ki tudná megmondani, ki ült Cervantes

idejében a spanyol trónon.) S vajjon V. Ferdinánd uralkodásától vagy Kossuth és Szécsenyi föllépésétől számítódik-e a magyar történelem új szaka, s ugyan Voltaire első könyvének megjelenési dátuma nem fontosabb-a XVI. Lajos trónralépténél.

A berlini Ziegler-alleen járván, ott látja mindenki a porosz uralkodók szobrai sorjában egymásután, s mel-lékalakok gyanánt környezik őket koruk nagy írói és politikusai. Nekünk, bizony bevaljuk, nehezünkre esik visszaemlékezni az uralkodók neveire és nem igen törjük fejünket aziránt, hogy kinek a korában élt például Hans Sanch. Holott Hans Sachs egyszerű eszmadia volt, akinek föllépési évét nem magoítják az iskolában.

Mindez pedig azt bizonyítja, hogy a spanyol királyra nagyobb dicsőség Echegaray ünneplése mint magára a nagy íróra. Echegaray élete történetéből ugyanis ki fog derülni majd, hogy akkor élt XIII. Alfonz is. Aki trónralépet 1887-ben s aki alatt sokat haladt a spanyol kultúra és irodalom...

Ugor.

* **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután 5 órakor jelenik meg.**

* **A kolozsvári hölgyek házbérségélyző filléregyelete folyó hó 27 én d. u. 4 órakor, Kiss Sándorné al-elnök lakásán (kereskedelmi akadémia) előbb választmányi, azután közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.**

* **Szerencsétlenül járt cselédeány.** Csiszér Regina 18 éves cselédeány a Monostori-ut 62. sz. ház padlásáról ma reggel leesett, s bakarkját eltörte. A mentők beszállították a sebészeti klinikára.

* **Öngyilkos joghallgató.** Ma délután a Ferenc József-ut 104. sz. alatt szülei lakásán *Voith* Sándor joghallgató agyonlötte magát. *Voith* tegnap bennjárt *Marsalkó* professzor klinikáján, ott valami bajáról panaszkodott. A professzor megnyugtatta, hogy semmi baja nincsen, csak képzelődik. Már régóta észlelhető volt rajta a nagyfoku idegesség, s az öngyilkosságot is ilyen idegrohamában követte el. Családját a szerencsétlen eset mélyen lesújtotta.

* **A közös feleség.** Belk Iliá és Podár Mihály szegény emberek lévén, nem volt módjukban különfeleséget tartani. Összefogtak tehát ketten, s közösen tartottak egy feleséget. Egy darabig csak ment a dolog, de azután sehogysem tudtak rajta igazságosan megyezni s ma este kenyértörésre került a sor. Belk Iliá a Deák Ferenc-utca-ban úgy vágta fejbe Podár Mihályt, hogy a mentők segélyét kellett igénybe vennie. Belk Iliát a rendőrség letartóztatta.

* **Hoffmann Ottó üdvözlése.** Hoffmann Ottó drt, a budapesti egyetemi ifjuság népszerű vezérének a váci kerületben való jelöltetése alkalmából a kolozsvári egyetemi ifjuság ma este táviratilag üdvözölte.

* **Érdekes esküvő.** Egy debreceni újságban olvassuk. Örley György dr. élesei kir. közjegyző Örley Kálmán volt orsz. képviselő fia, kit egy

szomorú kimenetelű párbaj révén, mely ellenfele Kálmán József nagyvárad ügyvéd halálával végződött, sokat emlegettek, a napokban tartotta esküvőjét Fényes Mártha kisasszonnyal, a biharmegyei Fényes család szépséges nőtagjával, ki mint kiváló zongoraművész nő többször adta tanujelét nagy zenei érzékének, mely a hangverseny-terekben neki első helyet biztosított.

* **A szegedi polgármester gyásza.** Lázár György szegedi polgármestert súlyos csapás érte, fia ifj. Lázár György joghallgató, ki hosszabb időn át tüdőbajban szenvedett, elhalt. A kósa hír kezdetben öngyilkosságot mondott az általánosan kedvelt fiatal ember haláláról, de ez a hír alaptalanak bizonyult.

x **Hazánk legbecesebb szőlője.** A filokserának teljesen ellentálló, perme-tezni soha nem kell, mert semmiféle betegség sem lombját, sem termését meg nem támadja. Téli hideg a takaratlan vesszőjét soha meg nem fagyasztja, ezenkívül még rendkívüli bece, hogy igen korán ér — augusztus 15—20 között — rendkívül bőtermő és bora oly erős és édes, hogy a nehéz olasz borok semmiben sem mulják felül. Ez a „Delaware“ közvetlen termő szőlő, melynek részletes leírását — ábrán és bemutatva — úgy a homok, mint a hegyi szőlőtelepítőket érdeklőleg az „Ermelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy-kágya (Biharm.) ingyen és bérmentve küldi meg mindenkinek, ki címét egy levelezőlapra tudatja. Ott 16 év óta szaporítják s ma már 27 katasztrális hold van ebből teljesen fajtisztán telepítve. Ezen telepek mai számunk hirdetés rovatában közölt „Szőlőlugast ültessünk“ című hirdetésre felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

x **Minden takarékos háziasszony** figyelmébe ajánljuk a Fiumei Kávé-behozatali Társaság Fióktelepének (Mátyás király-tér 12. kitérő) minőségű kávéit, teáit és rumjait. *Olcso árak!* Telefon!

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.
Kiadó „Napló“ hírlapkiadó-vállalat.

SZINHÁZ

Színházi műsor:

Vasárnap d. u: 11-ik utolsó ifjúsági előadás: Julius Caesar.
Vasárnap este: Bob herceg: (B. 155. páratlan sz.)

„János Vitéz“ Désen. B. Bolgár Béla szinigazgató ezidőszereint Désen időző szinársulata a mult szombaton előadta a „János Vitéz“ című országosan kedvelté vált dalművet. A címszerepet Cserei Imre játszotta. Az előadása az ottani lapok tudósítása szerint megfelelő volt. B. Polgár szinársulata egy néhány héttig maradt Désen és változatos műsora révén meglehetősen pártolásban részesül.

A **tolonc.** Tegnap este fölelevenítették Tóth Ede örökbecsű népszinművét „A tolonc“-ot. Szinte jól esett ismét egy régi jó népszinmű előadását élvezni annyi modern darab után. Mindamellett, hogy félig üres ház volt, az előadásnak mégis nagy sikere volt, amelyből országnéző Károlyi Leonát és Szentgyörgyit illeti. Károlyi Leona tegnapi szereplésének művészi értéke volt. Csiszolt játékaért és szívhez szóló magyar nóták elénkéléséért sok tapsot kapott. Szentgyörgyi annyi természetességgel kreálta Mravcsák szerepét, amilyent ritkán van szerencsénk látni, Laczkó A. igen jó volt. Székely szépen dalolt.

GYÁSZ.

Egy nyugalmazott törvényszéki elnök halála. Jánosy Sándor a nagy-szebeni törvényszék nyugalmazott elnöke, kit mint a róm. kath. status gyűlések egyik buzgó tagját Kolozsváron is sokan ismertek, Nagy-szebenben elhunyt. Elhunyt széles-körü rokonságot ejtett gyászba. Temetése nagy részvét mellett tegnap ment végbe.

Irodalom.

Az E. K. E. értesítője. Az „Erdély“ XIV-ik évfolyamának 1—2, most megjelent számát Merza Gyula gondos szerkesztésében ezuttal is úgy a tájleírás, mint a néprajz köréből sok tanulságos cikkely gazdagítja. A színvonalon álló képes havi szemle jelen füzetének élénk és vázatos tartalma a következő: a vezető cikkely a téli turistáskodás közegészségügyi előnyeit fejtegeti; Czárán Gyula a híressé vált révi Zichy-csepőkőbarlangot írja le részletesen 4 sikerült felvétel kíséretében; Hermann Antal dr. az erdélyi kincses mondákról, Téglás István két sajátkezű rajzával díszített közleményében a Szent László-kutjához tett kirándulásáról mondanak el egyet-mást. A folkiore körébe tartozik egy a „regölésnek“ Köszvényes-Remetén szokása leírása, melyhez hangjegy is van csatolva. Az erdélyi Kárpátokban című havasi kirándulás és egy ismertetés az E. K. E. muzeumáról fejezik be a nagyobb közlemények sorát. — A *Különjék* rovatában több érdekes turista hír élén tudomást veszünk az E. K. E. új *turista-zsebnaptáráról*, mely magában foglalva a tagok kedvezményeit, egyúttal az eddigi arcképes igazolót fogja célszerűen pótolni. Az „Erdély“ előfizetési ára egész évre 10 korona. A tagok 6 kor. évi tagdíjuk fejében díjtalanul kapják.

Törvénykezés.

§ **Érdekes rablási ügy felett** tartott főtárgyalást a dési kir. törvényszék, mint esküdtbiróság tegnapelőtt. Vádolt Diamentstein Lázár kereskedő volt, kinek esetét részletesen megírtuk. Az esküdtszék bünösnek mondotta ki a rablásban Diamentsteint, kit a törvényszék 2 évi és 2 havi fegyházra ítelt. Diamentstein 3000 korona biztosítékot ajánlott fel szabadlábra helyezése esetére, de a törvényszék ennek dacára elrendelte továbbbi fogságban tartását.

§ **Tizenkét évi fegyházra** ítelt rabló. A tavaly történt, hogy Edelhied Lipót bethleni lakost kirabolták. A rablók egy részét már akkor kézrekerítette a csendőrség, de egyik főtettes Gergely Illés elmenekült. Később sikerült Gergely Illést is leartóztatni és esküdtszék elő állítani. A dési esküdtszék, mely előtt a multhéten tárgyalták az ügyet az előzően már többször büntetett Gergely Illést bünösnek mondotta ki s e verdikt alapján a törvényszék Gergelyt 12 évi fegyházra ítélte. Ez ítéletben a vádlott is megnyugodott s így az jogerőre emelkedett.

Stolcz Vincze
aranyműves
Mátyás király-tér 12. sz.

Készít új munkákat, átalakításokat valamint javításokat.

Ékszer, zálogjegyeket, tört aranyat és — ezüstöt vesz. —

Régi erdélyi borok

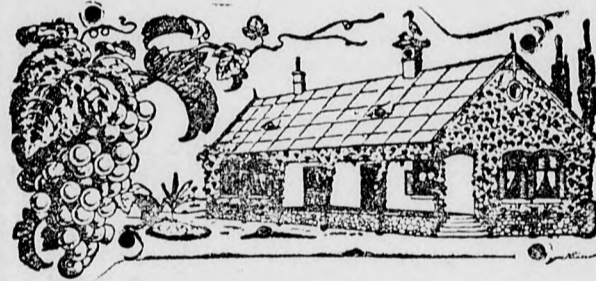
Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palaczkozva és hordóval olcsón eladók.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Rendelés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

Eladó házastelkek, szőlők és szántóföldek!

1. Dézma-utca és Pap-utca sarkán üres telek egészben vagy részletekben.
2. Rudolf-út 31. számú házastelek egészben vagy részletekben.
3. Arpad-út 8-ik számú házastelek, pék-üzlettel.
4. Magyar-utca 83. számú házastelek, pék-üzlettel nagy kerttel, gazdasági épületekkel.
5. Nádas-terében egy drb. szőlő a közép lábban.
6. Brétfő- és Nádas-tere szőlők alatt uthosszában egy vonalban levő szántóföld, 40 telekre felosztható, egyenkint 222 négyszögölre, sőt nagyobb telkekre is felosztható, vasuti, téglagyári, gyufagyári munkásoknak igen alkalmas, valamint a külvárosi földeseknek is. Értekezhetni: **Rucska Lajos tulajdonossal** Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 9. szám

Szőlő-lugast!

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb-része, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkifünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családai fogyasztásra 50 l. és felebb olcsó árban és „Delaware“ sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőoltványtelep, Nagy-Kágya, Biharmegye.

A több mint félszázad óta fenálló

LE CONSERVATEUR

francia életbiztosító és kiházasító intézet leányoknak hozományt, fiuknak kezdő üzleti tőkét, szülőknek nyugodalmas agykort biztosít csekély évi befizetés alapján.

Az intézet kimutatott tőkéje:

492 millió korona.

Orvosi vizsgálat nincs!

Magyarországi igazgatóság:

BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 30. szám.

Kirdetésesek

felvételnek

a kiadóhivatalban.

AZ

„Erdélyi Általános
Takarékpénztár és Hitelszövetkezet”

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2%-ot kitevő betétkamatadót
is sajátjából fedezi.

„Kristály”

gőzmosó intézet

Telefon 500. KOLOZSVÁRT. Telefon 500.

A modern technika legújabb vívmányának megfelelő felszereléssel, tisztán víz és szappannal mos, vasal női és férfi fehérneműket gyorsan a leg szebb kivitelben és előnyös árban.

Elvállal vegyileg tisztítani uri és női ruhaneműket, selyem és szövet kekméket, kézímunkát, díszdarabokat stb. jutányos árákért.

Csipkefüggönyök 30 kr.-ért darabonként mosva és vasalva.

A ruhaneműk kívánatra díjmentesen elhozhatnak és viszont tiszta állapotban pontos időre hazaszállíttatnak.

A n. é. közönség kényelmére a belvárosban

LASKAI FERENCZ ÉS FIA

ágyneműek üzletében — Telefon 405.

(Kossuth Lajos és Tivoli-utca sarok) felvételi telepet létesített, hol ruhaátvételeket eszközölnék.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan munkáról és mindentel méltányos árákról, szíves figyelmébe ajánlja a belvárosi felvételi telepet és számos megbízatást kér a

„Kristály” gőzmosó intézet.

Fehérnemű mosva és mangolva 10 kr. kgmonként.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **Sirolin** tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, úgy mint idült bronchitis, számarhurut és külső-lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szag és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattí czéggel legyen ellátva:

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Báró Jósika-palota).

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat előnyös kamatláb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamatláb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközöli.

Osztálysorsjegyek elárusítási helye. Az összes bank és takarékpénztári üzletre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.